ISSN: 6500002170001
ماهنامه
سال ۴
شماره ۴
پیاپی ۲۸
دی ۱۴۰۲
۱۶ صفحه
۲۰۰ تومان
نشانی: خیابان ۱۷ شهریور، کوچهٔ ۱۲، پلاک ۷
تلفن: ۰۹۹۱-۳۵۲۱۸۶
دورنگار: ۸۳۰۰۲۸
رایانامه: 5593356@

۲۸ سال پس از ۲ دی ۱۴۰۲، هنوز نامه‌ها در راه‌اند

گزارش ویژه درباره تأخیر ۲۸ساله در رساندن نامه‌ها به مقصد

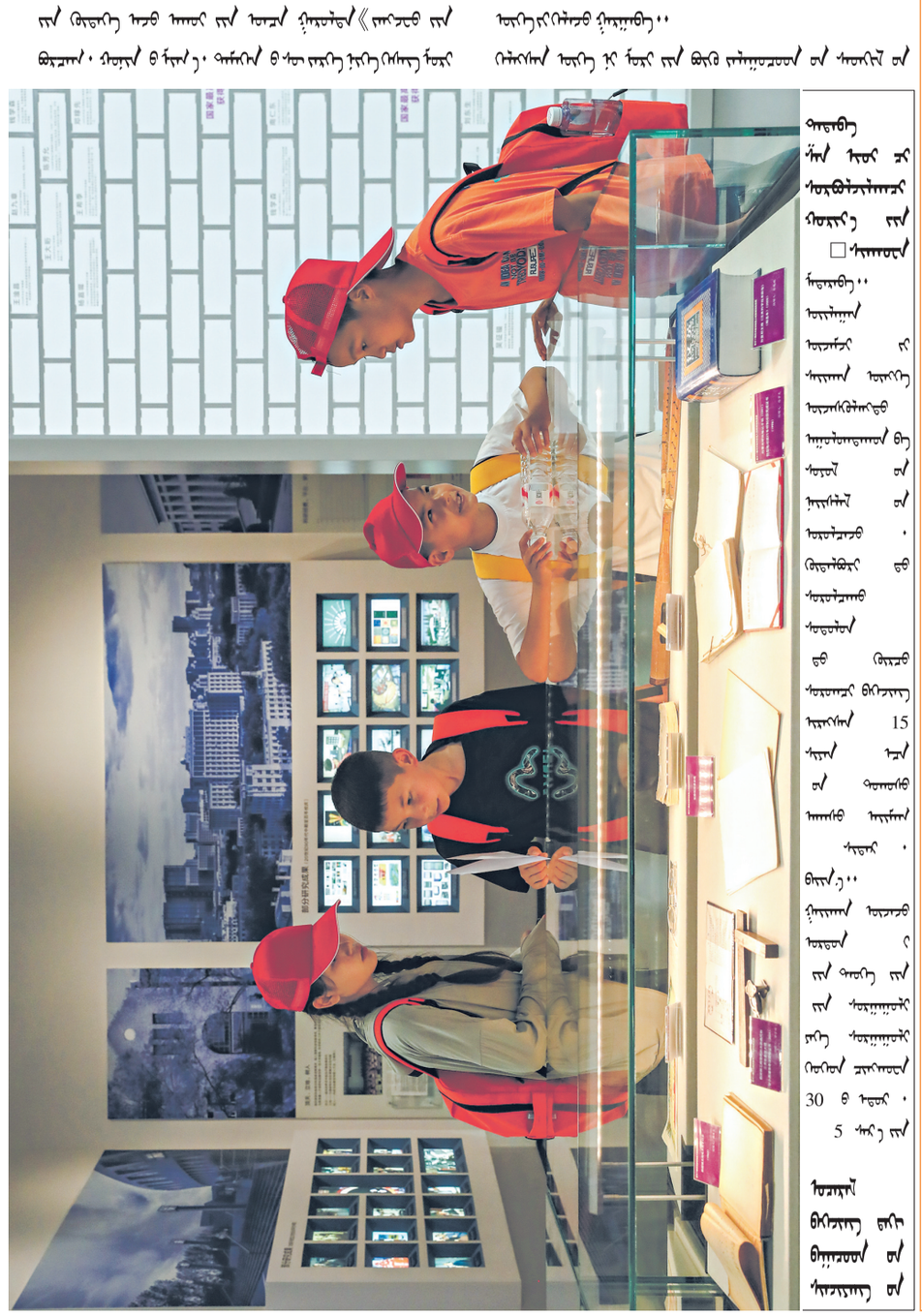

نامه‌رسان محله نارون‌بن، حاج رحیم کاوه‌نژاد، در حال تحویل نامه‌ها به خانم فرشته دلاوری در کوچهٔ ۱۲ شهریور

گزارش از: مهسا رادمنش

نارون‌بن، ۲ دی ۱۴۰۲: امروز دقیقاً ۲۸ سال از روزی می‌گذرد که نامه‌ها در این شهر متوقف شدند. در این مدت، بسیاری از ساکنان نارون‌بن بدون دریافت نامه‌های خود زندگی کرده‌اند. برخی از آن‌ها هنوز منتظرند. برخی دیگر نامه‌ها را سال‌ها پس از مرگ گیرندگان دریافت کرده‌اند. و عده‌ای نیز هرگز پاسخی ندیده‌اند.

این گزارش بر پایهٔ بررسی ۱۲۴۰ نامه، کارت‌پستال و بسته‌ای تهیه شده که در انبار شماره ۳ اداره پست نارون‌بن پیدا شده‌اند. بیشتر این مرسوله‌ها بین سال‌های ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۶ میلادی ارسال شده‌اند. تاریخ‌ها، نشانی‌ها و نام‌های فرستنده و گیرنده در همه‌ی موارد بررسی شده‌اند. در ۲۱۵ مورد، نام گیرنده یا نشانی به‌قدری فرسوده است که تنها بخشی از آن خوانا است.

چرا نامه‌ها متوقف شدند؟

بر اساس گزارش‌های رسمی، در ۲ دی ۱۴۰۲ سیلابی ناگهانی بخش بزرگی از خط راه‌آهن نارون‌بن به کوهپایه‌های شمالی را ویران کرد. پل اصلی روی رودخانهٔ سرخ‌آب فروریخت و ۱۷ کیلومتر از ریل‌ها از بین رفت. در همان روزها، قطار پستی که نامه‌های شهر را حمل می‌کرد، در ایستگاه میانی متوقف بود. به گفتهٔ مسئولان وقت، تصمیم گرفته شد تا زمانی که پل بازسازی نشده، هیچ نامه‌ای به مقصد فرستاده نشود. این تصمیم در آن روزها منطقی به نظر می‌رسید.

اما پل هیچ‌گاه بازسازی نشد. در سال ۱۹۲۷ میلادی، شهرداری نارون‌بن اعلام کرد که هزینه‌ی ساخت پل جدید بیش از توان مالی شهر است. در سال ۱۹۲۹، اداره پست نیز رسماً اعلام کرد که تا زمانی که پل برقرار نشود، امکان ارسال نامه وجود ندارد. از آن پس، نامه‌ها در انبار ماندند. هیچ‌کس دستور نداد آن‌ها را برگردانند یا نابود کنند. هیچ‌کس هم دستور نداد آن‌ها را تحویل دهند.

انبار شماره ۳ چگونه پیدا شد

انبار شماره ۳ در زمستان ۱۹۳۱ کشف شد، زمانی که کارگران شرکت راه‌آهن نارون‌بن برای ساخت پل جدید، زمین اطراف را خاکبرداری می‌کردند. آن‌ها به زیرزمینی رسیدند که در آن صدها بسته، کیسه و جعبه‌ی چوبی روی هم انباشته شده بود. بسیاری از بسته‌ها خیس شده و کپک زده بودند. برخی نیز در اثر رطوبت به هم چسبیده بودند.

مهندس رضا کامیاب، رئیس وقت اداره پست، در گزارشی نوشت که «بخش بزرگی از محتویات قابل نجات است، اما کار بررسی و تفکیک آن‌ها بیش از توان یک اداره محلی است». او پیشنهاد کرد که نامه‌ها به انبار منتقل شوند تا در آینده بررسی شوند. این پیشنهاد پذیرفته شد، اما هیچ‌گاه اجرا نشد. انبار شماره ۳ تا سال ۱۹۳۵ بسته ماند و سپس فراموش شد.

نامه‌ها چه می‌گویند

بررسی نامه‌ها نشان می‌دهد که بیشتر آن‌ها درباره‌ی موضوع‌های روزمره نوشته شده‌اند. نامه‌های عاشقانه، نامه‌های خانوادگی، نامه‌های تجاری و نامه‌های اداری. بسیاری از نامه‌ها درباره‌ی تولد فرزند، ازدواج، بیماری، مرگ، خرید و فروش زمین و حتی اختلاف‌های خانوادگی نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، این نامه‌ها آینه‌ی زندگی مردم نارون‌بن در دهه‌ی ۱۹۲۰ هستند.

برخی از نامه‌ها بسیار تأثیرگذار بوده‌اند. نامه‌ای از یک پدر به پسرش که در ۱۹۲۴ نوشته شده، تنها به این جمله ختم می‌شود: «اگر این نامه را خواندی، بدان که هنوز منتظرم». نامه‌ای دیگر از یک زن جوان به نامزدش که در ۱۹۲۵ نوشته شده، با این جمله آغاز می‌شود: «دو سال است که هیچ خبری از تو ندارم، اما هر روز صبح کنار پنجره می‌نشینم و منتظر صدای سم اسب می‌مانم». این نامه هرگز به مقصد نرسید.

تلاش برای رساندن نامه‌ها

پس از کشف انبار، شهرداری نارون‌بن تصمیم گرفت بخشی از نامه‌ها را به گیرندگان برساند. از آوریل ۲۰۲۳ تا ژوئن ۲۰۲۴، تیمی متشکل از ۱۲ نفر، از جمله کارمندان پست، دانشجویان تاریخ و داوطلبان محلی، نشانی‌ها را بررسی کردند. در این مدت، ۳۱۰ نامه به گیرندگان یا خانواده‌هایشان رسید. در ۱۸۰ مورد دیگر، گیرنده یا خانواده‌اش پیدا نشد. ۱۱۰ نامه نیز به دلیل نداشتن نشانی قابل‌خواندن، برگشت داده شد.

خانم فرشته دلاوری، دختر یکی از گیرندگان نامه‌ها، در مراسم تحویل نامه‌ای که پدرش ۲۸ سال پیش برای مادرش نوشته بود، گفت: «پدرم همیشه می‌گفت که نامه‌ها مثل آدم‌ها هستند؛ هر کدام راهی دارند که باید طی کنند. فکر نمی‌کردم این راه این‌قدر طولانی باشد، اما خوشحالم که بالاخره به مقصد رسید».

نامه‌هایی که هنوز منتظرند

با این حال، بیش از ۹۰۰ نامه هنوز در انبار مانده‌اند. بسیاری از آن‌ها یا نشانی ندارند یا نام گیرنده به‌طور کامل پاک شده است. شهرداری اعلام کرده که این نامه‌ها تا پایان سال ۲۰۲۵ در انبار نگهداری می‌شوند و پس از آن، در صورت نبود درخواست، به بایگانی تاریخی منتقل خواهند شد.

برای بسیاری از ساکنان نارون‌بن، این نامه‌ها فقط کاغذ نیستند. آن‌ها بخشی از حافظه‌ی جمعی شهر هستند. به همین دلیل، تلاش برای رساندن آن‌ها، حتی با این تأخیر طولانی، برای بسیاری معنا دارد. شاید دیر شده باشد، اما هنوز کسانی هستند که منتظر این نامه‌ها بوده‌اند.

صفرهای بیمه‌ی ۲۰ میلیارد تومانی؛ وقتی یک بیمه‌نامه بیش از خود خانه ارزش دارد

گزارش ویژه درباره تقلب در بیمه‌نامه‌های آتش‌سوزی

گزارش از: مهسا رادمنش

نارون‌بن، ۲ دی ۱۴۰۲: در ۱۴ آذر ۱۴۰۱، ساختمان ۴ طبقه‌ای در کوچه‌ی ۱۲ شهریور، نزدیک میدان نارون‌بن، در آتش‌سوزی بزرگی تقریباً به‌طور کامل سوخت. ۱۸ واحد مسکونی و ۳ واحد تجاری در طبقه‌ی همکف آسیب دیدند. هیچ‌کس در آتش‌سوزی کشته نشد، اما خسارت مالی بسیار سنگین بود. تا اینجا، داستان تلخ اما آشنا به نظر می‌رسد. اما آنچه بعد از آتش‌سوزی رخ داد، این حادثه را از یک فاجعه‌ی ساده به پرونده‌ای پیچیده تبدیل کرد.

بیمه‌نامه‌ی ساختمان، که در ۱۰ مهر ۱۴۰۱ صادر شده بود، مبلغ ۲۰ میلیارد تومان برای خسارت احتمالی آتش‌سوزی تعیین کرده بود. این رقم در آن زمان بسیار بالا به نظر می‌رسید، اما کارشناسان بیمه می‌گویند که برای یک ساختمان ۴ طبقه با ۲۱ واحد، چنین سقفی چندان غیرمعمول نیست. مشکل از جایی شروع شد که شرکت بیمه‌گر، یعنی بیمه‌گری پارسیان‌نگار، خواست خسارت را پرداخت کند.

به گفته‌ی مدیر امور خسارت این شرکت، آقای هوشنگ رادمنش، در ماه‌های اول، همه‌چیز عادی پیش رفت. کارشناسان آمدند، صورت‌جلسه نوشتند، عکس گرفتند و حتی بخشی از مبلغ را پیش‌پرداخت کردند. اما وقتی پرونده به مرحله‌ی نهایی رسید، ناگهان ۱۴ فقره شکایت علیه بیمه‌گر ثبت شد. همه‌ی شاکیان ادعا کرده بودند که وسایل گران‌قیمتی در آتش‌سوزی از بین رفته است. برخی از آن‌ها حتی فهرست‌هایی با جزئیات دقیق ارائه کرده بودند.

وقتی فهرست‌ها شبیه هم شدند

مشکل از جایی آشکار شد که کارشناسان شروع به مقایسه‌ی این فهرست‌ها کردند. بسیاری از آن‌ها دقیقاً یک روز تهیه شده بودند، با فونت یکسان و حتی با اشتباه‌های تایپی مشابه. در یکی از پرونده‌ها، یک فرش دستباف ۱۲ متری ثبت شده بود، در حالی که اندازه‌ی واقعی اتاق مورد ادعا کمتر از ۹ متر بود. در پرونده‌ای دیگر، ۴ دستگاه تلویزیون ۵۵ اینچی اعلام شده بود، اما در کل ساختمان فقط ۲ تلویزیون پیدا شد.

به گفته‌ی مهندس رادمنش، بررسی‌ها نشان داد که ۹ پرونده از ۱۴ پرونده، با یک الگوی مشترک پیش می‌رفتند. در این الگو، مدیر یک شرکت پاک‌سازی به نام «نگین‌سپید» نقش واسطه را بازی می‌کرد. او به ساکنان پیشنهاد می‌داد که فهرست خسارت را برای آن‌ها تهیه کند و در ازای آن، ۱۵ درصد مبلغ دریافتی را برای خود نگه دارد. تا اینجا، هیچ اشکالی در کار نبود. اشکال از جایی شروع شد که این فهرست‌ها به دست کارشناسان رسید.

بازدید میدانی و کشف تناقض‌ها

در ۲۲ دی ۱۴۰۱، تیمی از کارشناسان به همراه نمایندگان بیمه‌گر و مأموران انتظامی از محل بازدید کرد. آنچه دیدند با آنچه در فهرست‌ها نوشته شده بود، تفاوت فاحشی داشت. بسیاری از وسایل ادعایی اصلاً در ساختمان وجود نداشتند. برخی دیگر، مانند لوازم برقی، سال‌ها پیش از آتش‌سوزی از رده خارج شده بودند. حتی چند مورد از وسایل ادعایی، مانند یخچال و ماشین لباسشویی، در ساختمان‌های دیگر همان کوچه پیدا شدند.

در ۱۵ بهمن ۱۴۰۱، شرکت بیمه‌گر اعلام کرد که ۱۱ پرونده را رد می‌کند و فقط ۳ پرونده را با کاهش شدید مبلغ می‌پذیرد. در مجموع، از ۲۰ میلیارد تومان درخواست‌شده، کمتر از ۴ میلیارد تومان پرداخت شد. این تصمیم باعث اعتراض گسترده‌ی ساکنان شد. برخی از آن‌ها می‌گفتند که سال‌ها حق بیمه پرداخته‌اند و حالا که اتفاق افتاده، با آن‌ها مثل متقلب رفتار می‌شود.

پیامدها برای ساکنان

برای بسیاری از ساکنان، این پرونده فقط یک عدد نیست. خانم فرشته دلاوری، که واحد ۵ در طبقه‌ی دوم را اجاره کرده بود، تمام لوازم زندگی‌اش را از دست داد. او می‌گوید: «من فهرست را از روی چیزی که همسایه‌ها نوشته بودند کپی کردم، چون فکر می‌کردم همه همین کار را می‌کنند. نمی‌دانستم که بعداً همه‌چیز را زیر ذره‌بین می‌گذارند». او اکنون با کمک‌های مردمی در یک واحد کوچک زندگی می‌کند.

در مقابل، شرکت بیمه‌گر می‌گوید که تنها از حق قانونی خود استفاده کرده است. به گفته‌ی رادمنش، بیمه‌گر موظف است از پرداخت خسارت‌های غیرواقعی جلوگیری کند، زیرا در غیر این صورت، حق بیمه‌ی همه‌ی مشتریان افزایش پیدا می‌کند. او همچنین گفت که شرکت آماده است با شاکیانی که مدارک معتبر دارند، دوباره گفت‌وگو کند.

درس‌هایی برای آینده

این پرونده اکنون در دادگاه بدوی نارون‌بن در حال بررسی است و انتظار می‌رود رأی نهایی تا پایان بهار ۱۴۰۲ صادر شود. صرف‌نظر از نتیجه‌ی نهایی، این ماجرا نشان داده است که بیمه‌نامه‌های بسیار بالا، اگر بدون بازدید دقیق صادر شوند، می‌توانند به ابزاری برای سوءاستفاده تبدیل شوند. برخی کارشناسان پیشنهاد کرده‌اند که برای ساختمان‌های بالای ۱۰ میلیارد تومان، بازدید حضوری پیش از صدور بیمه‌نامه الزامی شود.

ادامه‌ی خبر در صفحه‌ی 4

ادامه‌ی خبر در صفحه‌ی 4

صفرهای بیمه‌ی ۲۰ میلیارد تومانی؛ وقتی یک بیمه‌نامه بیش از خود خانه ارزش دارد

گزارش ویژه درباره تقلب در بیمه‌نامه‌های آتش‌سوزی

ادامه‌ی خبر در صفحه‌ی 4